

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie z powództwa (...) w W. przeciwko P. U. i J. J. o zapłatę 1.644,49 złotych Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi:

1/ zasądził solidarnie od P. U. i J. J. na rzecz (...)w W. kwotę 1644,49 zł z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 12 lipca 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 647 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2/ oddalił powództwo w pozostałej części.(wyrok k. 58, uzasadnienie k.62 - 63)

Apelację od powyższego wyroku złożyli pozwani zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to przepisu art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie, że powódka udowodniła wysokość dochodzonego roszczenia, podczas gdy strona powodowa na żadnym etapie postępowania nie wykazała wysokości dochodzonego roszczenia ani faktu, że pozwani, po ponad dwóch latach od rozwiązania umowy i zakończenia współpracy stron, za pomocą terminala strony powodowej naliczyli w miesiącu grudniu 2011 roku 24.771 punktów klientom apteki;

2. na podstawie art. 751 k.c. pozwani zgłosili zarzut przedawnienia roszczenia.

Skarżący wnieśli o:

1. zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez oddalenie powództwa w całości,

2. przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych. (apelacja k. 66-68)

Powódka wniosła o oddalenie apelacji pozwanych jako niezasadnej i zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. (odpowiedź na apelację k. 87- 88)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Przedmiotowa sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym uregulowanym w art. 505¹ k.p.c. - art. 505¹⁴ k.p.c.

W postępowaniu uproszczonym apelację można oprzeć na dwóch wskazanych w przepisie art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. podstawach: naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W świetle stanowiska Sądu Najwyższego apelacja w postępowaniu uproszczonym ma charakter apelacji ograniczonej (por. stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, mającej moc zasady prawnej). Oznacza to, że jej celem jest kontrola wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji (z punktu widzenia jego zgodności z materiałem procesowym pozostającym w dyspozycji sądu orzekającego) w granicach wyznaczonych przez treść zarzutów apelacji.

W postępowaniu uproszczonym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa

(art. 505¹³ § 2 k.p.c.).

Apelacja pozwanych w zakresie punktu 1 jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku, a w zakresie punktu 2 podlega odrzuceniu z uwagi na brak interesu pozwanych w zaskarżeniu wyroku w części oddalającej powództwo.

Pozwani reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika zarzucają Sądowi Rejonowemu naruszenie całego art. 233 k.p.c. Jednakże § 2 tego przepisu dotyczy sytuacji odmowy przedstawienia przez stronę dowodu, która w sprawie nie miała miejsca. Sąd Okręgowy odniósł zatem wskazany w apelacji zarzut naruszenia art.

233 k.p.c. do § 1 tego przepisu, który stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zarzut ten jest trafny.

Stosując zasadę swobodnej oceny dowodów według własnego przekonania, sąd obowiązany jest przestrzegać zasad logicznego rozumowania, a więc może z zebranego materiału dowodowego wyciągnąć wnioski tylko logicznie uzasadnione. Sąd może dać wiarę tym lub innym świadkom, czyli swobodnie oceniać ich zeznania, nie może jednak na tle tych zeznań budować wniosków, które z nich nie wynikają. Przy ocenie dowodów, tj. ich wiarygodności i mocy, istotną rolę odgrywają zasady doświadczenia życiowego.

Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku, V CKN 417/01, LEX nr 157326).

W tym zakresie należy brać pod uwagę cały materiał sprawy. W wyniku swobodnej oceny dowodów sąd dokonuje selekcji zebranego materiału pod kątem widzenia istotności poszczególnych jego elementów. Dalszym założeniem prawidłowej oceny dowodów jest ich poprawna interpretacja: np. wykładnia dokumentu, wykładnia zeznań świadka itd.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy w sposób dowolny ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy i przyjął, że powódka udowodniła wysokość dochodzonego roszczenia, podczas gdy strona powodowa na żadnym etapie postępowania nie przedstawiła dowodów na okoliczność wysokości dochodzonego roszczenia oraz że pozwani, po ponad dwóch latach od rozwiązania umowy i zakończenia współpracy stron, za pomocą terminala strony powodowej naliczyli w miesiącu grudniu 2011 roku 24.771 punktów klientom apteki.

Do pozwu, poza kserokopią umowy o współpracy z 21 kwietnia 2008 roku, powódka załączyła kserokopię kopii faktury z 7 stycznia 2012 roku dotyczącej sprzedaży w grudniu 2011 roku na kwotę 1.644,49 zł brutto płatną przelewem w dniu 21 lutego 2012 roku, z tytułu obsługi programu M. M. (1) za miesiąc grudzień 2011 – korzystanie z terminala – 664,20 zł brutto i opłaty za wydane punkty – ilość wydanych punktów w grudniu 2011- (...),0 – 980,29 zł brutto, podpisaną przez osobę wystawiającą – B. R., kserokopię wezwania do zapłaty z 26 czerwca 2012r. wraz z kserokopią potwierdzenia jego nadania.

Z załączonego do pisma powódki z dnia 4 sierpnia 2014r. wydruku z bazy danych konta uczestnika programu – lista transakcji nie wynika, że pozwani do 5 lipca 2010 r. ponownie rejestrowali punkty promocyjne za pomocą terminala. Na podstawie tego wydruku można stwierdzić jedynie, że w dniu 6 grudnia 2011r. o godz. 12,49 dokonano 8 korekt zakupów, w dniu 29 października 2009 r. o godzinie 10,21 5 korekt zakupów. Pod datą 2011 -12- 06 są wpisane w nawiasie daty 2010-07-06 z różnymi godzinami, a pod datą 2009-10-29 są wpisane w nawiasie dwa razy daty 2009-10-29,

a trzy razy daty 2009-10-28 z różnymi godzinami. Treść tego wydruku jest mało czytelna dla osób, które nie korzystają z tego programu.

Powódka w żaden sposób nie udowodniła, że pozwani kontynuowali realizację programu i naliczali punkty za pomocą terminala do obsługi kart.

Dodatkowo podkreślić należy, że powódka w rozpoznawanej sprawie dokonała niedopuszczalnej w postępowaniu uproszczonym zmiany powództwa (art. 505⁴ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.), co zostało zaakceptowane przez Sąd I instancji.

Przepis art. 505⁴ § 1 k.p.c. wyklucza jakiegokolwiek zmiany powództwa zarówno o charakterze podmiotowym (art. 194-196, 198), jak i przedmiotowym (art. 193 k.p.c.).

Przez zmianę powództwa rozumieć należy również zmianę jego podstawy faktycznej w sposób wymagający badania nowych okoliczności w świetle innych norm prawnych. Pozew powinien bowiem, zgodnie z art. 187 § 1 k.p.c., zawierać dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych je uzasadniających. Powództwo obejmuje nie tylko skonkretyzowane roszczenie, ale również genezę sporu w postaci okoliczności faktycznych. Zmiana zatem podstaw faktycznych roszczenia, prowadząca do zmiany jego podstawy prawnej, jest niedopuszczalna (por. M. Manowska, *Postępowanie uproszczone w procesie cywilnym*, Warszawa 2002 r.; tak też P. Machnikowski, *Prawo wekslowe*, Warszawa 2009, s. 243-247). Skoro zatem zmiana powództwa jest niedopuszczalna, to wszelkie czynności, których skutkiem miałyby być rozszerzenie lub zmiana żądania są w tej sprawie bezskuteczne.

W toku postępowania powódka niewątpliwie dokonała zmiany podstawy faktycznej swojego żądania, a więc zmiany przedmiotowej.

Według twierdzeń zawartych w pozwie, objęta żądaniem pozwu kwota 1.644,49 zł stanowiła wynagrodzenie strony powodowej określone na podstawie umowy o współpracy. W pozwie powódka nawet nie wspomniała o rozwiązaniu tejże umowy.

Po rozwiązaniu umowy powódka nie była uprawniona do naliczania opłat przewidzianych w umowie, co najwyżej mogła żądać odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy czy też odszkodowania za bezumowne korzystanie z terminala.

Kwotę 1.644,49 zł Sąd I instancji zasądził na podstawie art. 471 k.c.

Z przytoczonych powyżej przyczyn, pomimo próby zmiany roszczenia powódki, uznać należało, że przedmiotem powództwa w sprawie pozostała wierzytelność z umowy o współpracy. Skoro bowiem zmiana powództwa jest niedopuszczalna, to wszelkie czynności, których skutkiem miałyby być zmiana przedmiotowa żądania w tej sprawie należy uznać za bezskuteczne.

Z przepisu art. 321 § 1 k.p.c. wynika, że sąd może orzekać wyłącznie o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda. Związanie sądu granicami żądania obejmuje nie tylko związanie, co do samej treści (wysokości) żądania zasadniczego, ale także co do uzasadniających je elementów motywacyjnych, czyli podstawy faktycznej (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1993 r., I CRN 156/93, LEX nr 518175; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., II CSK 344/07, LEX nr 388844; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., III CSK 17/08, LEX nr 424385). Podstawa faktyczna powództwa musi być zatem jednoznacznie określona przez stronę dochodzącą roszczenia, a niedopuszczalne jest w postępowaniu uproszczonym, aby wbrew art. art. 505⁴ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. sąd samodzielnie, a probował zmianę podstawy dochodzonego w pozwie roszczenia rozstrzygając w tym zakresie. Zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, które zapadło w zakresie niedopuszczalnie zmienionego powództwa na odszkodowanie stanowiło w niniejszej sprawie wyrokowanie, co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu (art. 321 § 1 k.p.c.).

Ponadto powódka nie udowodniła zasadności swojego roszczenia dochodzonego w pozwie, którego podstawę stanowiła umowa o współpracy.

Nie jest zasadny podniesiony w apelacji zarzut przedawnienia roszczenia na podstawie art. 751 k.c.

Skrócony, dwuletni, termin przedawnienia roszczeń obejmuje, stosownie do art. 751 pkt 1 k.c., roszczenia o wynagrodzenie, o zwrot wydatków, o ile roszczenia te przysługują osobom (tzn. przyjmującym zlecenie), które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju.

Wiążąca strony umowa o współpracy, mająca charakter umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c., do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu

(art. 734 i następne k.c.) została rozwiązana z dniem 31 października 2009 roku. Po tej dacie strona powodowa nie była uprawniona do naliczania sobie wynagrodzenia na podstawie umowy o współpracy.

Apelacja pozwanych co do punktu 2 wyroku podlega odrzuceniu z uwagi na brak pokrzywdzenia (gravamen) zaskarżonym postanowieniem skarżących.

U podstaw konstrukcji apelacji leży pojęcie gravamen, oznaczające, że strona lub uczestnik postępowania nieprocesowego, niezadowolony z rozstrzygnięcia sądu

I instancji, pokrzywdzony tym rozstrzygnięciem, mogą zwrócić się do sądu odwoławczego o kontrolę rozstrzygnięcia wydanego przez sąd I instancji.

We współczesnym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko traktujące gravamen jako dodatkową przesłankę formalną środka zaskarżenia, którego brak uzasadnia odrzucenie środka zaskarżenia z powodu jego niedopuszczalności (np. postanowienia z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 166 oraz z dnia 6 marca 2007 r., II PZ 83/06, OSNP 2008, nr 9 - 10, poz. 136, opubl. Legalis). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że pokrzywdzenie orzeczeniem polega na całkowitym, bądź na częściowym nieuwzględnieniu żądań (obrony) i uwidacznia się przez porównanie twierdzeń skarżącego o przysługujących mu prawach z rozstrzygnięciem o tych prawach zawartym w orzeczeniu.

Pokrzywdzenie orzeczeniem warunkuje istnienie interesu prawnego w jego zaskarżeniu. Innymi słowy, skarżącemu, który nie wykazał pokrzywdzenia orzeczeniem, można zarzucić brak interesu prawnego w kwestionowaniu orzeczenia w celu uzyskania jego uchylecia albo zmiany.

Według „poszerzonej” definicji gravamen, pokrzywdzenie orzeczeniem istnieje nie tylko wtedy, gdy zachodzi różnica między tym, czego strona wcześniej żądała, a rozstrzygnięciem, ale także wtedy, gdy orzeczenie jest zgodne z żądaniem strony, jednak nie zapewnia jej wszystkich możliwych korzyści prawnych.

Pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów, zasada prawna, z 15.05.2014r., III CZP 88/13, opubl.: Biuletyn SN rok 2014, nr 5).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo co do kwoty 1.644,49 zł i odsetek ustawowych od 12 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, a na podstawie art. 370 k.p.c.

w związku z art. 373 k.p.c. odrzucił apelację pozwanych w części dotyczącej punktu 2 zaskarżonego wyroku.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Zasądzoną kwotę stanowi wynagrodzenia pełnomocnika pozwanych – 600,00 zł oraz dwie opłaty skarbowe od pełnomocnictw (od każdego pełnomocnictwa)

2x 17,00 złotych.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i obciążył powódkę całością kosztów postępowania apelacyjnego poniesionymi przez pozwanych, ponieważ pozwani ulegli tylko co do nieznaczej części swego żądania.

Zasądzoną kwotę stanowi opłata sądowa od apelacji 30,00 zł, wynagrodzenia pełnomocnika pozwanych – 300,00 złotych.

Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych będącego adwokatem zostało określone zgodnie z § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5, § 13 ust. 1 punkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 461ze zm.).